

آیین نامه اجرایی ماده ۴۵ قانون نظام صنفی

(وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور)

ماده ۱- شورای اصناف کشور، شورایی است صنفی، غیرسیاسی و غیرانتفاعی که به منظور تقویت بهسازی و نوسازی مجامع امورصنفی، اتحادیه‌ها و اصناف کشور تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- شورای اصناف کشور متشکل از نمایندگان هیأت ریسه مجامع امورصنفی شهرستان‌های کشور است که به روش انتخابی و با رأی اعضای هیأت ریسه مجامع امورصنفی استان و با نظارت کمیسیون نظارت مراکز استان انتخاب می‌گردند.

ماده ۳- جلسات ادواری شورای اصناف کشور براساس ماده ۴۴ قانون نظام صنفی در محل دبیرخانه هیأت عالی نظارت و یا هر مکان دیگری خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تعیین می‌شود.

ماده ۴- هیأت ریسه شورای اصناف کشور مرکب از هفت نفر است که سه نفر از صنوف تولیدی، خدمات فنی و سه نفر از صنوف توزیعی خدماتی و یک نفر دیگر به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت عالی نظارت از بین افراد صنفی متعهد و آگاه به مسائل صنفی برای مدت دو سال تعیین می‌گردند.

فصل اول:

ماده ۵- وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور عبارتند از:

۱- ارایه نظرات مشورتی به مجامع امورصنفی کشور در جهت اجرای صحیح قانون نظام صنفی و مقررات مربوطه و قوانین موضوعه و همچنین بررسی جامع مجموعه قوانین و مقررات حمایتی و یا محدودکننده اصناف و پیگیری اصلاح آن از طریق مراجع قانونی .

۲- ارایه نظرات مشورتی در مورد مسائل صنفی، اقتصادی و بازرگانی به وزارت بازرگانی و دیگر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های صنفی .

۳- بررسی و تحقیق در مورد وضعیت اصناف و سازمان‌های صنفی و بنگاه‌های کوچک سایر کشورها و همکاری و حمایت از اجرای طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی مرتبط با اصناف .

۴- همکاری لازم با مجامع امورصنفی و ارگان‌های ذیربط به منظور برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی و بازرگانی در داخل و خارج از کشور در

جهت حمایت از صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی و ایجاد زمینه‌های لازم برای آمادگی صنوف یا محیط رقابتی ناشی از پیوستن به

.wto

۵- همکاری و معاضدت با مجامع امورصنفی شهرستانها جهت حل و فصل مشکلات و مسائل آنها .

- ۶- پیگیری ایجاد و تنظیم روابط کاری منظم با وزارت خانه های بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی در جهت حفظ حقوق اصناف کشور و ایجاد رابطه مطلوب متقابل بین سازمانهای صنفی و اصناف و وزارتخانه ها و سازمانهای ذیربط .
- ۷- تهیه آمار و اطلاعات از وضعیت اصناف و سازمانهای صنفی کشور از طریق مجامع امورصنفی در دوره های زمانی سالانه و ارایه آن به معاونت توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی و هم چنین ایجاد پایگاه اطلاع رسانی کارآمد .
- ۸- برگزاری دوره های آموزشی در رشته های مختلف بازرگانی و اقتصادی مناسب با احتیاجات جامعه اصناف کشور با همکاری مجامع امورصنفی و براساس برنامه های مصوب وزارت بازرگانی .
- ۹- ارایه پیشنهاد به منظور بهبود و رفع مشکلات جاری و بهسازی و نوین سازی اصناف و سازمانهای صنفی از جمله تجارت الکترونیکی و استاندارد کالاها و خدمات صنفی به وزارت بازرگانی .
- ۱۰- همکاری لازم با اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون و تعامل با سایر سازمانها و نهادهای تخصصی داخلی و خارجی در زمینه های مختلف فعالیت های صنفی .
- ۱۱- تنظیم بودجه سالیانه و تسلیم آن تا اول بهمن ماه هر سال به دبیرخانه هیأت عالی نظارت جهت رسیدگی و تصویب هیأت عالی نظارت .
- ۱۲- تنظیم ترازنامه مالی سالیانه و تسلیم آن تا پایان اردیبهشت ماه هر سال به دبیرخانه هیأت عالی نظارت جهت رسیدگی و تصویب هیأت عالی نظارت.
- ۱۳- اجرای مصوبات و بخشنامه های هیأت عالی نظارت در چارچوب قانون نظام صنفی، قوانین موضوعه و آیین نامه های مربوطه .
- ۱۴- انتشار نشریه تخصصی به منظور معرفی جامعه صنفی کشور و نیز ارتقای سطح اطلاعات و آگاهی مسوولین سازمانهای صنفی و اصناف.
- ۱۵- پیگیری تشکیل بانک اصناف موسسه اعتباری، صندوق قرض الحسنه، بیمه، شرک تعاونی اعتبار و دیگر موسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری توسط مجامع امورصنفی کشور طبق مقررات جاری و انجام هماهنگی با شبکه بانکی کشور در جهت بهره مندی صنوف از تسهیلات بانکی.
- ۱۶- پیگیری ایجاد شرکت های صنفی توسط اتحادیه ها و مجامع امورصنفی کشور به منظور تمرکز تدریجی کالاها و معاملات عمده فروشی در میادین و همچنین انتقال صنوف آلاینده به خارج از شهرها .
- ۱۷- مشارکت در مجامع، شوراها و کمیسیون های مسوول سیاستگذاری در امور اقتصادی، اجتماعی و بازرگانی مرتبط با حوزه اصناف و بازرگانان.

۱۸- تشکیل واحدهای بازرسی و نظارت اصناف در مجامع امور اصناف کشور در راستای سیاستهای وزارت بازرگانی (سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان) به منظور نظارت جدی و سازماندهی شده بر عملکرد متصدیان واحدهای صنفی با هدف پاسخگویی به مطالبات و شکایات مردمی.

ماده ۶- تصمیمات و مصوبات شورای اصناف کشور پس از تصویب وزیر بازرگانی در چارچوب قانون نظام صنفی و آیین نامه های مربوط به ویژه مواد ۴ و ۵ آیین نامه های اجرایی ماده ۴۶ جهت مجامع و اتحادیه های صنفی لازم الاجرا می باشد.

فصل دوم- واحد بازرسی و نظارت اصناف :

ماده ۷- واحد بازرسی و نظارت اصناف واحدی است که توسط مجامع امور صنفی و با هماهنگی شورای اصناف کشور به منظور نظارت و بازرسی از واحدهای صنفی در چارچوب قانون نظام صنفی تشکیل می گردد.

تبصره ۱- کلیه اتحادیه های صنفی به ازاء هر پانصد موظف حداقل حقوق و مزایای یک نفر بازرس را به حساب مجمع امور صنفی واریز نمایند .
تبصره ۲- مجامع امور صنفی موظفند نیروهای مربوط به واحد بازرسی و نظارت را تأمین نمایند .

تبصره ۳- تعداد بازرسان واحدهای بازرسی و نظارت هر شهرستان توسط کمیسیون نظارت آن شهرستان تعیین می گردد.

ماده ۸- ناظر و بازرس فردی است که به عنوان ناظر و بازرس واحد صنفی توسط مجمع با هماهنگی و تصویب کمیسیون نظارت به عنوان ناظر و بازرس کمیسیون تعیین خواهد شد تا در چارچوب برنامه های شورای اصناف کشور و با سیاست های سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و تحت نظارت مدیر واحد بازرسی و نظارت اصناف از واحدهای صنفی بازرسی به عمل آورد .

ماده ۹- مدیر واحد بازرسی و نظارت، فردی است که با پیشنهاد هیأت ریسه مجامع امور صنفی مشترک یا مجامع امور صنفی و با تأیید کمیسیون نظارت شهرستان به عنوان مدیر واحد بازرسی و نظارت اصناف تعیین می گردد.

تبصره ۱- مدیر واحد بازرسی و نظارت باید در مراکز استانها حداقل دارای مدرک تحصیلی لیسانس و در شهرستانها حداقل دارای مدرک تحصیلی دیپلم بوده و آشنایی کافی به امور اصناف را داشته باشد .

تبصره ۲- انتخاب مدیران واحد بازرسی و نظارت از بین اعضای هیأت مدیره اتحادیه و هیأت ریسه مجامع امور صنفی ممنوع می باشد.

ماده ۱۰- ناظران و بازرسان واحدهای بازرسی و نظارت اصناف باید دارای شرایط ذیل باشند :

الف) دارا بودن مدرک تحصیلی فوق دیپلم در مراکز استانها و دیپلم در سایر شهرستانهای استان .

ب) گواهی پایان خدمت نظام وظیفه یا معافیت دائم.

ج) نداشتن سوء پیشینه مؤثر کیفری.

د) توانایی بازرسی از واحدهای صنفی .

ه) عدم اعتیاد به مواد مخدر .

و) عدم اشتها به فساد اخلاقی .

ی) حداقل سن ۲۲ سال و حداکثر ۵۰ سال .

احراز شرایط فوق برای بازرسان و ناظران و تأیید صلاحیت آنها به عهده کمیسیون نظارت شهرستان می باشد.

تبصره ۱- بکارگیری کارمندان مجمع امورصنفی و اتحادیه ها به شرط منفک شدن از شغل قبلی در واحدهای بازرسی و نظارت بلامانع می باشد.

تبصره ۲- محل استقرار واحد بازرسی و نظارت توسط مجمع امورصنفی تأمین و تعیین می گردد.

تبصره ۳- شورای اصناف کشور موظف است گزارش عملکرد واحدهای بازرسی و نظارت اصناف را به صورت ماهانه به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و معاونت توسعه بازرگانی داخلی ارسال نماید .

ماده ۱۱- فعالیت واحد بازرسی و نظارت اصناف تنها شامل بازرسی و نظارت از واحدهای صنفی مشمول قانون نظام صنفی خواهد بود .

تبصره - بازرسی از واحدهای صنفی در قالب تیم های دو نفره صورت می گیرد و ناظران و بازرسان هنگام مراجعه به واحدهای صنفی کلیه موارد مربوط به وظایف قانونی متصدیان واحدها را در چارچوب قانون نظام صنفی و آیین نامه های اجرایی آن مورد توجه قرار داده و اقدام قانونی به عمل خواهند آورد .

ماده ۱۲- در صورتی که هنگام بازرسی از واحدهای صنفی، ناظران و بازرسان با تخلفات صنفی مندرج در فصل هشتم برخورد نمایند ضمن تکمیل فرم های تخلف، موضوع از طریق مدیر واحد بازرسی و نظارت اصناف به صورت روزانه جهت اقدام قانونی به سازمان و یا ادارات بازرگانی استان و شهرستان (دبیرخانه هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی) ارسال می گردد.

ماده ۱۳- نحوه رسیدگی به پرونده تخلفات صنفی در هیأت ها و نیز اعتراض به آراء صادره براساس دستورالعمل اجرایی ماده ۵۲ و ۷۲ قانون نظام صنفی خواهد بود .

ماده ۱۴- نحوه همکاری اتحادیه ها با واحدهای بازرسی و نظارت براساس ماده ۷۲ قانون نظام صنفی و دستورالعمل اجرایی آن خواهد بود .

ماده ۱۵- مسوولیت آموزش بازرسان و ناظران با مجامع امورصنفی می باشد .

ماده ۱۶- رسیدگی به تخلفات بازرسان و ناظران به عهده کمیسیون نظارت هر شهرستان و تابع ضوابط و دستورالعمل های اعلامی سازمان حمایت می باشد.

ماده ۱۷- مجامع امورصنعتی موظفند به منظور دریافت شکایات، تنظیم گزارشات بازرسی و ثبت شکایات وارده از نمونه فرم‌ها و نرم افزارهایی که توسط سازمان حمایت ارایه می‌گردد، استفاده نمایند.

ماده ۱۸- اجرای مفاد این آیین نامه نافی اختیارات و مسوولیت های قانونی اتحادیه ها و مجامع امورصنعتی در رابطه با انجام بازرسی و نظارت بر واحدهای صنعتی (در حدود مقررات قانون نظام صنعتی) نخواهد بود.

ماده ۱۹- شورای اصناف کشور مکلف است در امور مربوط به بازرسی و نظارت تعامل کافی را با سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان داشته باشد.

ماده ۲۰- مسوولیت پاسخگویی به مردم، مقامات کشوری و سایر نهادهای دولتی و غیردولتی در اجرای این آیین نامه با شورای اصناف کشور و مجامع امورصنعتی می‌باشد.

ماده ۲۱- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان می‌تواند در چارچوب سیاستهای وزارت بازرگانی از توان و ظرفیت شورای اصناف کشور و مجامع امورصنعتی در امر نظارت و بازرسی با انعقاد قرارداد حجم کار معین درخصوص امور اجرایی بازرسی استفاده نماید .

ماده ۲۲- در اجرای تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون نظام صنعتی و مطابق دستورالعمل مالی مصوب، کل درآمدهای ناشی از جرائم وصولی بابت پرونده‌های ارسالی از سوی واحدهای بازرسی و نظارت مجامع امورصنعتی شهرستانهای کشور پس از تأیید رؤسای سازمانهای بازرگانی استانها از سوی وزارت بازرگانی (سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان) در اختیار شورای اصناف کشور قرار می‌گردد.

ماده ۲۳- شورای اصناف کشور مکلف است سیاستهای کلان و اجرایی وزارت بازرگانی (سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان) در امر بازرسی و نظارت اصناف را اجرا نماید .

ماده ۲۴- شورای اصناف کشور به منظور ایجاد هماهنگی لازم بین واحدهای بازرسی و نظارت اصناف کشور موظف است واحدی تحت عنوان (واحد هماهنگی امور بازرسی و نظارت) ایجاد نماید .

تبصره - عزل و نصب مدیر واحد مزبور با پیشنهاد اعضاء هیأت ریسه شورای اصناف کشور و تأیید معاون توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی خواهد بود. ضمناً عزل مدیر واحد مذکور راساً توسط معاون توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی نیز اقبال اقدام می‌باشد.

ماده ۲۵- فعالیت واحد بازرسی و نظارت شامل دو بخش بررسی شکایات و بازرسی و نظارت واحدهای صنعتی خواهد بود .

ماده ۲۶- سایر تخلفات واحدهای صنعتی که تخلف از ضوابط و مقررات و دستورالعمل مل‌ها و آیین نامه‌های اجرایی قانون نظام صنعتی، همچنین تخلفی از مصوبات کمیسیونهای نظارت و هیأت عالی نظارت می‌باشد. برای بررسی و اقدام قانونی به اتحادیه ذیربط منعکس خواهد شد .

ماده ۲۷- بخش رسیدگی به شکایات نیز ضمن دریافت شکایت های واصله از عملکرد متصدیان واحده ای صنفی و ثبت آنها در دفتر مخصوص، حداکثر ظرف مدت ده روز شکایت های واصله را مطابق ماده ۷۲ قانون نظام صنفی به اتحادیه ها و یا سازمانهای بازرگانی ارسال و نتیجه را به شاکی اعلام می نماید.

ماده ۲۸- اتحادیه موظف است به گزارشات واصله ترتیب اثر داده و نتیجه بررسی های خود را جهت اعلام به شاکی حداکثر ظرف مدت ده روز به واحد بازرسی و نظارت اصناف اعلام نماید.

تبصره - نتیجه اقدامات اتحادیه حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ وصول از طریق واحد بازرسی و نظارت اصناف به اطلاع شاکی خواهد رسید .
ماده ۲۹- در صورت اعتراض شاکی به نتیجه رسیدگی اتحادیه، پرونده جهت رسیدگی، توسط اتحادیه به هیأت رسیدگی بدوی ارسال خواهد شد.

ماده ۳۰- ابلاغ بخشنامه ها و مصوبات هیأت عالی نظارت و کمیسیون هیأت عالی نظارت در رابطه با واحدهای بازرسی و نظارت اصناف منحصراً توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و از طریق شورای اصناف کشور به واحدهای مزبور ابلاغ می گردد.
ماده ۳۱- مسوولیت هماهنگی واحدهای بازرسی و نظارت اصناف شهرستانهای هر استان به عهده مدیر واحد بازرسی و نظارت اصناف مرکز استان خواهد بود.

ماده ۳۲- این آیین نامه در ۳۲ ماده و ۱۱ تبصره و در اجرای ماده ۴۵ قانون نظام صنفی تهیه و در تاریخ ..... توسط وزیر بازرگانی تصویب و جایگزین آیین نامه اجرایی مصوب ۸۳/۶/۷ و الحاقیه آیین نامه مذکور (تشکیل واحد بازرسی و نظارت اصناف و نحوه اداره آن) مصوب مورخ ۱۳۸۶/۸/۶ وزیر بازرگانی گردید.

در راستای تدابیر وزیر محترم بازرگانی و سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مبنی بر مشارکت اصناف در امور بازرسی، نظارت و تنظیم بازار و اعلام تمایل و آمادگی شورای اصناف به تحقق این مهم، تفاهم نامه زیر بین سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و شورای اصناف جمع بندی و از تاریخ امضای مفاد آن مدنظر طرفین خواهد بود .

ماده ۱- بازرسی، نظارت و کنترل و تنظیم بازار به منظور جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت ها و تخلفات احتمالی و ... از وظایف حاکمیتی وزارت بازرگانی است. سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و سازمان بازرگانی استان ه ا به عنوان واحدهای متولی انجام وظایف مذکور می باشند و در تشکیلات و شرح وظایف آنان مدیریت، نظارت و اقدامات اجرایی مربوط پیش بینی شده است .

ماده ۲- سیاست و رویکرد وزارت بازرگانی، بهره گیری حداکثری از ظرفیت بازرسی و رسیدگی به شکایات تشکل های صنفی و نهادهای مردمی بوده و بر این مبنا رویکرد سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان انجام این امر توسط صنف به شرط انجام مطلوب امور بازرسی و رسیدگی به شکایات مردمی با مدیریت و نظارت کلان سازمان می باشد.

ماده ۳- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، با توجه به وظایف و مسوولیت‌های قانونی اتحادیه‌ها و مجامع امورصنعی و شورای اصناف کشور در امر بازرسی و نظارت این واحدها را مناسب‌ترین نهاد مردمی برای تفویض امور اجرایی در کنترل بازار می‌داند تا بدین ترتیب بازرسی امور واحدهای صنفی به خودشان تفویض گردد.

ماده ۴- شورای اصناف کشور نیز با اعتقاد راسخ به همکاری فی‌مابین و در چارچوب قوانین و مقررات نظام صنفی آمادگی خود را به انجام امور بازرسی و کنترل و همکاری در تنظیم بازار براساس تدابیر و سیاست‌گذاری وزارت بازرگانی و روش‌هایی که از سوی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تدوین و ابلاغ می‌گردد تحت نظارت سازمان موصوف و با هماهنگی سازمان بازرگانی استان‌ها اعلام می‌دارد.

ماده ۵- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان آمادگی تفویض امور بازرسی و رسیدگی به شکایات صنفی در کلیه استان‌های کشور را به شورای اصناف دارد و این تفویض منوط به اعلام آمادگی شورای موصوف و احراز توانمندی انجام مأموریت توسط سازمان خواهد بود.

ماده ۶- تفویض مأموریت‌های اجرایی به شورای اصناف به تناسب اعلام آمادگی و تجهیز نیروی انسانی و تشکیلات که توسط شورای اصناف اعلام خواهد شد صورت می‌گیرد.

ماده ۷- تفویض امور اجرایی در هر شهر یا استان براساس قرارداد یا موافقت‌نامه جداگانه ای خواهد بود که فی‌مابین سازمان بازرگانی و مجامع امورصنعی استان منعقد شد در آن اجزاء دقیق مأموریت، مسوولیت‌ها و تکالیف به طور کامل بیان خواهد شد.

ماده ۸- با توجه به مسوولیت مستقیم سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و همچنین سازمان بازرگانی استان‌ها در کلیه مسائل مربوط به بازرسی، کنترل و تنظیم بازار، تفویض بخشی از امور اجرایی به شورای اصناف نافی انجام باقی مانده مسوولیت‌ها نخواهد بود و سازمان‌های مذکور برای انجام این مأموریت‌ها از نیروی موجود یا نیروی سایر نهادها و موسسات استفاده می‌نمایند.

ماده ۹- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان در چارچوب ضوابط و به منظور تحقق مأموریت‌های تفویض شده پشتیبانی و همکاری را با شورای اصناف به عمل می‌آورد.

ماده ۱۰- در حوزه وزارت بازرگانی امور مرتبط با تنظیم بازار اهم سیاست‌گذاری و مدیریت عمومی و کلان صرفاً توسط سازمان حمایت

مصرف‌کنندگان تولیدکنندگان اعمال می‌شود و شورای اصناف کشور با علم به موضوع در ایجاد تعامل بیش از پیش همکاری خواهد نمود.

ماده ۱۱- مرکز جمعیت و پردازش اطلاعات مرتبط با تنظیم بازار سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و شورای اصناف کشور اطلاعات و آمار عملکرد و اقدامات خود را در این بخش برابر روشی که به توافق خواهد رسید به سازمان ارایه می‌نماید.

ماده ۱۲- شورای اصناف کشور و سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان آمادگی خود را در تشریک مساعی و هماهنگی فی‌مابین بعدی برای تحقق مفاد این تفاهم‌نامه اعلام می‌دارد.

این تفاهم نامه در ۱۲ ماده در تاریخ ۸۷/۹/۳۰ در ۳ نسخه امضاء و مبادله گردید./.